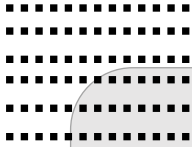

دانشگاه علوم پزشکی ارومیه

دانشکده بهداشت

گروه آموزشی علوم مدیریت و اقتصاد سلامت

لاگ بوک کارآموزی

کارشناسی ارشد اقتصاد بهداشت

نام و نام خانوادگی دانشجو.....

سال تحصیلی.....

دانشجوی گرامی :

با سلام و آرزوی توفیق، هدف از ارائه لاگ بوک حاضر شفاف سازی اهداف یادگیری و انتظارات از شما در طول ترم برای درس کارآموزی می باشد. انتظار می رود در طول ترم شایستگی های درج شده در لاگ بوک را کسب کرده و با کسب دانش و مهارت در فرایندهای پیش بینی شده و مستند کردن آنها آمادگی اولیه را برای حضور در عرصه های واقعی کار کسب نمائید. در طول یک ترم کارآموزی در عرصه، این لاگ بوک توسط شما و به تفکیک مهارت های پیش بینی شده به دقت تکمیل گردیده، توسط استاد مورد بررسی قرار گرفته و پس از ارائه بازخورد از طرف استاد و نهایتاً انجام اصلاحات لازم از طرف شما به تایید استاد مربوطه خواهد رسید. لازم به تذکر است که هر مهارت بلافاصله پس از تکمیل باید توسط استاد بررسی و در صورت انجام صحیح آن، تایید گردد.

فهرست

- آشنایی با سلسله مراتب نظام سلامت ۴
- آشنایی با بودجه ریزی در نظام سلامت ۵
- آشنایی با مباحث مالی در نظام سلامت و بیمارستان ۲۱
- آشنایی با مباحث اقتصاد بیمارستان ۲۲
- آشنایی با اقتصاد بیمه سلامت ۲۳
- آشنایی با فرایند ارزیابی فناوری سلامت (HTA) ۲۴
- آشنایی با مباحث شیوه تامین، نگهداری و توزیع اقلام پزشکی و دارو ۲۶
- آشنایی با مباحث اقتصاد آموزش و پژوهش در نظام سلامت ۲۷

آشنایی با سلسله مراتب نظام سلامت

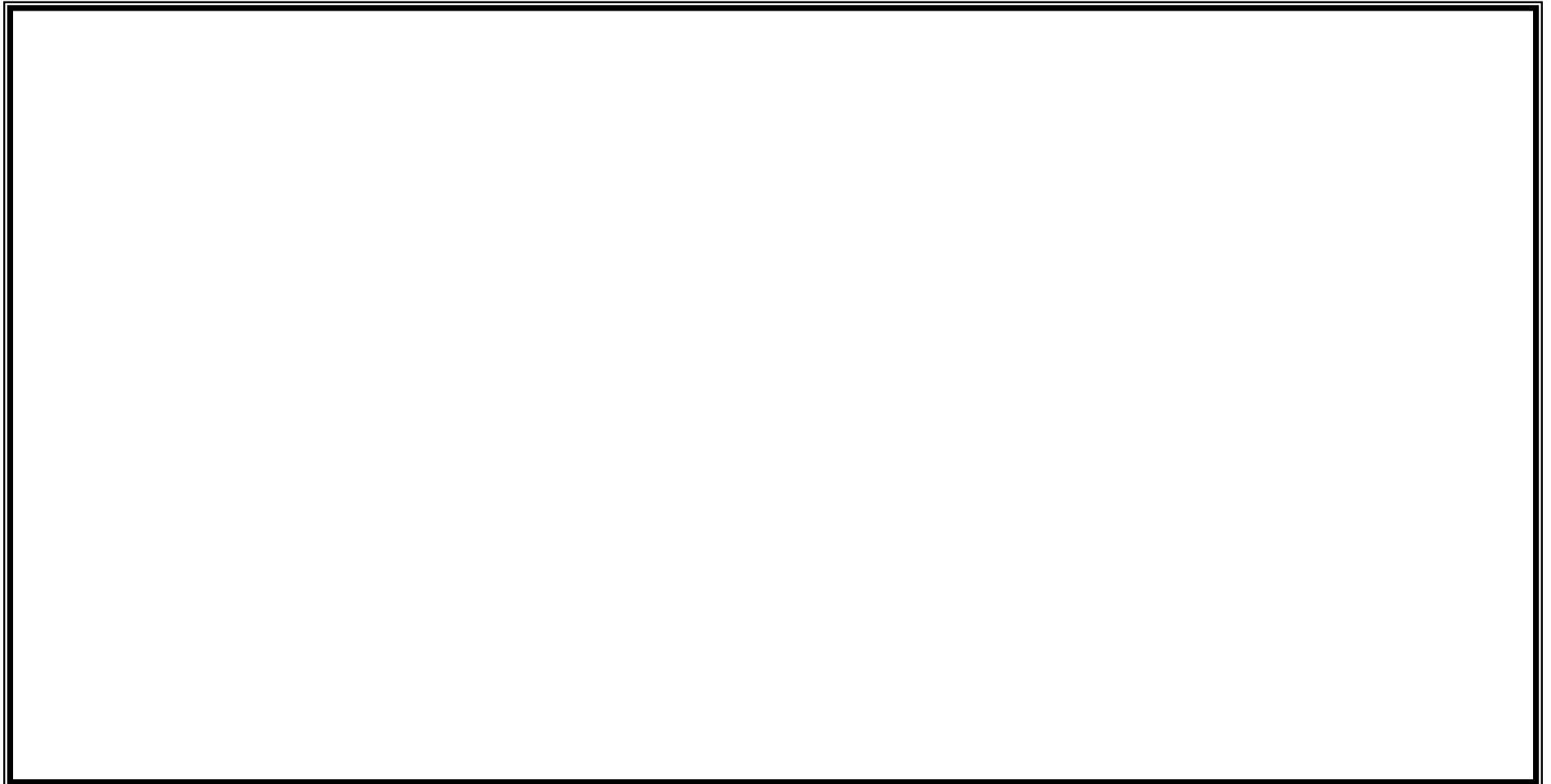
کارآموز گرامی؛ هدف از این بخش از کارآموزی، درک عملیاتی از ساختار عمودی و افقی نظام سلامت ایران، از سطح کلان تا سطح خرد است. در طول دوره کارآموزی در این حوزه، از شما به عنوان کارآموز اقتصاد سلامت انتظار می رود:

۱. نمودار سازمانی وزارت بهداشت و نقش معاونت‌های مختلف (درمان، بهداشت، آموزش، پژوهش، فناوری اطلاعات و...) را بررسی کنید. نقش هر معاونت را در جریان تصمیم‌گیری و تأمین منابع بنویسید.
۲. نقش دانشگاه‌های علوم پزشکی به عنوان مجری سیاست‌های وزارت بهداشت در سطح استان را تحلیل کنید.
۳. در یک بیمارستان آموزشی حضور یابید. ساختار سازمانی آن را بررسی کنید. بپرسید: چه ارتباطی با دانشگاه و وزارت دارد؟ چگونه منابع مالی و انسانی به آن تخصیص می‌یابد؟

ترسیم نقشه مرکز فعالیت

لطفا نقشه فضای فیزیکی مرکز فعالیتی که می خواهید برای آن بودجه ریزی کنید. به تفکیک واحدهای مختلف ارائه خدمت، از بیمارستان دریافت نمایید. در صورتیکه نقشه موجود نیست، خودتان اقدام به ترسیم آن کنید.

نام واحد

نام و نام خانوادگی دانشجو: نام بیمارستان نام بخش.....

ب) در بودجه ریزی عملیاتی، می بایست تمام عملیات یا فعالیت ها شناسایی شده و تحلیل شوند. اما برای سهولت کار شما فقط یکی از خدمات ارایه شده در مرکز فعالیت را انتخاب کرده و فرایند آن را به طور کامل ترسیم کنید.
فرآیند:

ترسیم فلوجارت فرآیند

نام و نام خانوادگی دانشجو: نام بیمارستان نام بخش.....

فعالیت ها را شناسایی و ارزشگذاری کنید. (از مصاحبه و مشاهده استفاده کنید)

نام فعالیت	زمان	تجهیزات مورد نیاز	ملزومات مصرفی تخصصی
-۱			
-۲			

(1) هزینه سالانه ساختمان بیمارستان

به عنوان هزینه سالانه، هزینه اجاره بیمارستان را محاسبه کرده، سهم مرکز فعالیت خود را از آن مشخص می نمایید.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

(2) هزینه خدمات شهری (قبوض آب، برق، گاز و... را از تدارکات یا مسئول خدمات دریافت می کنید)

نام هزینه	هزینه قبض
آب	
برق	
گاز	
تلفن و اینترنت	

نام و نام خانوادگی دانشجو: نام بیمارستان نام بخش.....

۱۳) بودجه درآمدی بخش/بیمارستان (سناریوی تغییرات قیمتی اعم از افزایش یا کاهش، و درآمدهای

جانبی)

.....
.....

درآمد	قیمت	حجم خدمت	نام خدمت
			جمع

۱۴) بودجه هزینه ای (هزینه های ارائه هر خدمت را بنویسید)

هزینه کل	هزینه تمام شده	حجم خدمت	نام خدمت
			جمع

۱۵) صورت سود و زیان

صورت حساب سود و زیان		
درآمد	هزینه	سود

--	--	--

۱۶) تحلیل واریانس

بودجه واقعی	بودجه انعطاف پذیر	بودجه ثابت	
			بودجه آماری
			بودجه درآمدی
			بودجه هزینه ای
			صورت سود و زیان

آشنایی با مباحث مالی در نظام سلامت و بیمارستان

کارآموز گرامی؛ هدف از این بخش از کارآموزی، درک عملیاتی از مباحث مالی در نظام سلامت ایران، با تمرکز بر منابع تأمین مالی، بودجه‌بندی و چالش‌های اقتصادی بیمارستان‌ها است. در طول دوره کارآموزی در این حوزه، از شما به عنوان کارآموز اقتصاد سلامت انتظار می‌رود:

1. منابع مالی نظام سلامت را بررسی کنید. فهرستی از منابع اصلی تأمین مالی (مانند بودجه دولتی، تأمین مالی از بیمه‌ها، مالیات و پرداخت‌های مستقیم بیماران و...) تهیه کنید. با مراجعه به گزارش‌های سالانه سازمان بهداشت جهانی، وزارت بهداشت یا مرکز آمار ایران، درصد سهم هر منبع را محاسبه کنید.
2. سیستم‌های پرداخت و چالش‌های مالی را ارزیابی کنید. مدل‌های پرداخت در بیمارستان‌ها (مانند پرداخت مبتنی بر خدمت یا DRG و...) را مطالعه کنید. با مدیر مالی بیمارستان مصاحبه کنید. در بیمارستان محل کارآموزی مدل‌های پرداخت چیست؟ و با چه چالش‌هایی همراه است.

آشنایی با مباحث اقتصاد بیمارستان

به واحد اقتصاد درمان بیمارستان محل کارآموزی مراجعه کنید :

1. داده‌های شاخص‌های عملکردی بیمارستان (مانند نرخ اشغال تخت، میانگین مدت بستری، یا هزینه هر بیمار...) را از واحد آمار یا سیستم اطلاعات بیمارستانی (HIS) جمع‌آوری کنید. یک گزارش مقایسه‌ای تهیه کنید که روند این شاخص‌ها را در بازه زمانی مشخص (مثلاً ماهانه یا فصلی) نشان دهد. با سرپرست واحد اقتصاد درمان درباره اهمیت این شاخص‌ها در تصمیم‌گیری‌های مالی صحبت کنید.
2. استانداردهای اعتباربخشی مرتبط با مدیریت هزینه را مطالعه کنید. چک‌لیست‌های مربوط به این سنج‌ها را بررسی کنید. یک گزارش کوتاه بنویسید که نشان دهد بیمارستان در کدام سنج‌ها قوی است و در کدام نیاز به بهبود دارد.
3. نکات کلیدی مطرح‌شده (مثل تصمیمات درباره کاهش هزینه‌ها یا تخصیص بودجه) در جلسات کمیته اقتصاد درمان بیمارستان را از صورتجلسه‌های کمیته مطالعه کنید. یک خلاصه از موضوعات مورد بحث و تصمیمات اتخاذشده تهیه کنید و پیشنهادهایی برای بهبود جلسات ارائه دهید.
4. داده‌های مربوط به مصرف دارو و تجهیزات پزشکی در یک بخش (مثل بخش داخلی یا جراحی) را جمع‌آوری کنید. میزان پرت (هدررفت) را محاسبه کنید (مثلاً با مقایسه مقدار مصرف‌شده با مقدار استاندارد). یک گزارش کوتاه با نمودار یا جدول تهیه کنید که نقاط پرت بالا را نشان دهد و راهکارهایی برای کاهش آن پیشنهاد دهید.
5. فرآیندهای انبارداری (مانند نحوه ذخیره‌سازی داروها و تجهیزات) را مشاهده کنید. داده‌های مربوط به خسارات ناشی از انقضای دارو یا خرابی تجهیزات را جمع‌آوری کنید و یک تحلیل از علل این خسارات ارائه دهید.
6. فرآیند ارسال اسناد مالی (مثل اسناد بیمه‌ای) را بررسی کنید. با مسئول واحد اقتصاد درمان هماهنگ کنید تا برنامه زمان‌بندی ارسال اسناد را ببینید و یک چک‌لیست ساده برای اطمینان از ارسال به‌موقع اسناد تهیه کنید.
7. داده‌های مصرف انرژی بیمارستان (مثل برق، آب، یا گاز) را از واحد تأسیسات درخواست کنید. یک تحلیل از روند مصرف انرژی در ماه‌های گذشته انجام دهید و پیشنهادهایی برای کاهش مصرف (مثل استفاده از تجهیزات کم‌مصرف یا تنظیم سیستم‌های گرمایشی) ارائه دهید.

آشنایی با اقتصاد بیمه سلامت

کارآموز گرامی؛ هدف از این بخش درک عملیاتی از نقش بیمه‌های درمانی در اقتصاد سلامت و مدیریت مالی بیمارستان است. در طول دوره کارآموزی، از شما انتظار می‌رود به واحد اقتصاد درمان، واحد بیمه بیمارستان و واحد درآمد بیمارستان مراجعه کنید. این واحدها معمولاً مسئول مدیریت اسناد بیمه‌ای، تعامل با سازمان‌های بیمه‌گر (مثل تأمین اجتماعی، بیمه سلامت، یا بیمه‌های تکمیلی)، و پایش جریان مالی مرتبط با بیمه‌ها هستند. و اقدامات زیر را انجام دهید:

۱. فهرستی از بیمه‌های فعال در بیمارستان (مثل بیمه سلامت، تأمین اجتماعی، نیروهای مسلح، یا بیمه‌های تکمیلی) تهیه کنید. با مراجعه به قراردادهای بیمارستان با بیمه‌ها، پوشش خدمات (مثل درصد پوشش جراحی یا داروها) را بررسی کنید و تفاوت‌های آن‌ها را در یک گزارش خلاصه کنید.
۲. فرآیند تهیه و ارسال اسناد به سازمان‌های بیمه‌گر (مثل تأمین اجتماعی یا بیمه سلامت) را مشاهده کنید. اسناد چگونه آماده می‌شوند؟ چه مدارکی برای دریافت مطالبات بیمه‌ای لازم است؟ یک نمونه سند بیمه‌ای را بررسی کنید و مشکلات رایج (مثل نقص مدارک) را شناسایی کنید.
۳. داده‌های مربوط به زمان‌بندی پرداخت‌های بیمه‌ای (مثل میانگین زمان تسویه حساب توسط بیمه‌ها) را جمع‌آوری کنید. یک گزارش بنویسید که نشان دهد تأخیر در پرداخت‌ها چگونه روی نقدینگی بیمارستان اثر می‌گذارد و پیشنهادهایی برای بهبود آن ارائه دهید.
۴. تعرفه‌های خدمات درمانی (مثل ویزیت، جراحی، یا آزمایشات) که توسط بیمه‌ها پوشش داده می‌شوند را با هزینه‌های واقعی بیمارستان مقایسه کنید. با سرپرست واحد اقتصاد درمان صحبت کنید که آیا این تعرفه‌ها کفاف هزینه‌های بیمارستان را می‌دهند؟ یک جدول مقایسه‌ای تهیه کنید.

آشنایی با فرایند ارزیابی فناوری سلامت (HTA)

کارآموز گرامی؛ هدف از این بخش، ارتقای دانش و مهارت شما در درک مبانی نظری و عملی ارزیابی فناوری سلامت (Health Technology Assessment – HTA) و آشنایی با نقش آن در سیاستگذاری نظام سلامت ایران و جهان است

HTA ابزاری کلیدی برای تصمیم‌گیری مبتنی بر شواهد است و به مدیران و سیاستگذاران کمک می‌کند درباره ورود، استفاده و پوشش بیمه‌ای داروها، تجهیزات پزشکی، روش‌های درمانی و سایر فناوری‌های سلامت تصمیم‌گیری آگاهانه‌تری داشته باشند.

در طول دوره کارآموزی، از شما انتظار می‌رود:

۱. مفهوم و اهمیت HTA را بررسی کنید. نقش آن در ارتقای کارایی نظام سلامت، بهبود کیفیت خدمات، کنترل

هزینه‌ها و تضمین عدالت در دسترسی بیماران به فناوری‌های جدید را توضیح دهید.

۲. با چرخه کامل HTA آشنا شوید که شامل مراحل زیر است:

○ شناسایی فناوری (درمان یا تجهیز پزشکی جدید، دارو، روش جراحی و...)

○ مرور نظام‌مند شواهد علمی (کارآزمایی‌های بالینی، مطالعات اپیدمیولوژیک، مرورهای نظام‌مند)

○ تحلیل‌های اقتصادی شامل Cost-Effectiveness Analysis ، Cost-Utility Analysis و

Budget Impact Analysis

○ ارزیابی جنبه‌های سازمانی، اجتماعی، اخلاقی و حقوقی فناوری‌ها

○ تهیه گزارش HTA و ارائه توصیه‌های سیاستی به مراجع ذی‌ربط

۳. یک فناوری منتخب (مثل یک داروی پرهزینه، روش درمان نوین یا تجهیزات چشم‌پزشکی) را انتخاب کنید و

به‌صورت ساده‌شده، فرایند HTA را در مورد آن تمرین نمایید.

۴. با واحدهای مرتبط با HTA در سطح دانشگاه یا وزارت بهداشت (مانند دفتر فناوری سلامت، معاونت درمان یا

اقتصاد درمان بیمارستان) مصاحبه کنید. در این مصاحبه به موضوعاتی مثل معیارهای انتخاب فناوری‌ها،

محدودیت‌های داده‌ای و چالش‌های اجرایی در ایران توجه کنید.

نام و نام خانوادگی دانشجو: نام بیمارستان نام بخش.....

۵. یک گزارش کوتاه (۲-۳ صفحه‌ای) تهیه کنید که شامل: معرفی فناوری منتخب، مرور مختصر شواهد بالینی، تحلیل اقتصادی اولیه (در حد هزینه و پیامدهای اصلی)، و نتیجه‌گیری در مورد لزوم یا عدم لزوم ورود آن فناوری به نظام سلامت ایران باشد.

آشنایی با مباحث شیوه تأمین، نگهداری و توزیع اقلام پزشکی و دارو

هدف این بخش، ارتقای دانش و مهارت‌های کارآموزان اقتصاد سلامت در درک و مدیریت فرایندهای زنجیره تأمین، انبارداری و توزیع اقلام پزشکی و دارو در محیط بیمارستان است. انتظار می‌رود:

۱. با اصول و مراحل تأمین، نگهداری و توزیع اقلام پزشکی و دارو در بیمارستان آشنا شوید.
۲. نحوه ثبت اطلاعات در سیستم اطلاعات بیمارستانی (HIS) برای ردیابی موجودی و توزیع اقلام پزشکی بررسی کنید.
۳. چالش‌های عملیاتی و اقتصادی مرتبط با مدیریت زنجیره تأمین در بیمارستان را شناسایی کنید.

آشنایی با مباحث اقتصاد آموزش و پژوهش در نظام سلامت

کارآموز گرامی؛ هدف از این بخش، آشنایی شما با ابعاد اقتصادی آموزش و پژوهش در نظام سلامت و درک جایگاه آن‌ها در تخصیص منابع، کارایی، و ارتقای کیفیت خدمات سلامت است. آموزش و پژوهش، علاوه بر نقش بنیادی در توسعه سرمایه انسانی و تولید دانش، سهم قابل توجهی از هزینه‌های نظام سلامت را به خود اختصاص می‌دهند؛ بنابراین، تحلیل اقتصادی این حوزه‌ها برای سیاستگذاری و مدیریت منابع اهمیت بالایی دارد.

در طول دوره کارآموزی، انتظار می‌رود شما:

۱. ساختار تأمین مالی آموزش و پژوهش در نظام سلامت ایران را بررسی کنید. منابع اصلی (بودجه دولتی، شهریه دانشجویان، قراردادهای پژوهشی، کمک‌های بین‌المللی و ...) را شناسایی کرده و سهم هر کدام را توضیح دهید.
۲. با هزینه‌ها و منافع آموزش پزشکی آشنا شوید. به این پرسش بپردازید که تربیت یک پزشک یا پرستار چه هزینه‌هایی برای دانشگاه و نظام سلامت دارد و در مقابل چه بازدهی اجتماعی-اقتصادی به همراه می‌آورد.
۳. اقتصاد پژوهش را تحلیل کنید. انواع تحقیقات (پایه، بالینی، کاربردی) و منابع مالی آن‌ها را بررسی کنید و نمونه‌ای از چالش‌های تأمین مالی پژوهش در ایران (مثل محدودیت بودجه یا وابستگی به حمایت‌های خارجی) را بیان کنید.
۴. با مسئولان یا کارشناسان واحد آموزش و پژوهش دانشگاه یا بیمارستان مصاحبه کنید و در مورد نحوه اولویت‌بندی پروژه‌های پژوهشی و چالش‌های اجرایی (مانند محدودیت بودجه، کمبود نیروی انسانی، یا عدم ارتباط پژوهش با نیازهای بالینی) اطلاعات کسب نمایید.
۵. یک گزارش تحلیلی کوتاه (۲-۳ صفحه‌ای) تهیه کنید که شامل این موارد باشد:

- معرفی منابع تأمین مالی آموزش و پژوهش
- تحلیل هزینه-فایده یک نمونه فعالیت آموزشی یا پژوهشی
- پیشنهادهایی برای افزایش کارایی و اثربخشی در این حوزه‌ها